

MASMEDIÁLNY VÝSKUM NA SLOVENSKU (náčrt výhľadov a prognóz)

JOZEF DARMO

Kľúčové slová: zmeny v organizácii masmediálneho výskumu na Slovensku – okruhy priorít základného výskumu – konkretizácia okruhov stratégie výskumu do roku 2005

Novinársky študijný ústav vstupuje do novej organizačnej štruktúry Národného centra mediálnej komunikácie (NCMK) zmenou svojho právneho postavenia, nie však zmenou svojej dlhodobej vedeckej orientácie. Vytvorením NCMK sa vyčlenili z jeho štruktúry knižnica, dokumentácia, historický archív, oddelenie ekonomiky a správy, sekretariát. Tieto integrálne zložky Novinárskeho študijného ústavu prešli pod priame riadenie generálneho riaditeľa novoutvoreného centra Mgr. Ivana Sečíka, CSc. V platnosti však zostáva základné určenie poslania ústavu ako pracoviska základného a aplikovaného výskumu novínovedy a mediálnej komunikácie so zaradením vo vedeckovýskumnej základni Slovenskej republiky. Súčasne zostáva v platnosti definovaná oblasť štátneho záujmu programových priorít vlády a štátu v programe 04 – informatizácia a rozvoj informačnej infraštruktúry, ktorá je obsiahnutá v dokumente Program vecného zamerania štátnej politiky vo výskume prostriedkov masovej komunikácie, ktorý bol schválený vládou v roku 1991.

Okruhy priorít základného výskumu

Základnou prioritou je transformácia slovenskej novínovedy do európskych štruktúr vedeckého výskumu, a to v oblasti:

- systému vedy,
- terminológie a pojmového aparátu,
- európskych a regionálnych projektov,
- pasportizácie súčasných masmediálnych teórií novínovedy a teórií masovej komunikácie,
- rozvoja teórie vizuálnej komunikácie, zmien vo výrazových prostriedkoch klasickej tlačovej komunikácie a komunikácie rozhlasu, televízie a nových médií.

Z pohľadu transformačného procesu Slovenska je to problematika:

- zmien v mediálnom systéme Slovenskej republiky,
- spoločenských aspektov pôsobenia nových médií,
- ekonomickej transformácie médií v súčasných podmienkach zmien mediálneho trhu a jeho integrácie do európskeho a svetového trhu informácií (vrátane reklamy),
- formovania nových regionálnych informačných systémov,
- aproximácie informačného systému Slovenskej republiky s európskym systémom (v oblasti mediálneho práva a komunikačnej politiky európskych krajín),
- postavenia mediálnej komunikácie vo výchovno-vzdelávacom procese detí a mládeže, vzdelávania dospelého veku,

- postavenia médií v sociokultúrnej komunikácii (prezentácia umeleckej kultúry v médiách, prienik mediálnej komunikácie do výrazových prostriedkov moderných diel národnej kultúry (obsahové analýzy, sociologické výskumy),
- výskumu mediálnych systémov minorít a ich kultúrnej identity, kompatibility s celoštátnymi informačnými systémami.

Na základe inštrukcie Úradu vlády Slovenskej republiky pre strategické plánovanie a Ministerstva kultúry Slovenskej republiky anticipuje bádateľský program Novinárskeho študijného ústavu aj požiadavku vecného zamerania štátnej politiky vo výskume prostriedkov masovej komunikácie podľa predloženej osnovy:

Vedecký, resp. výskumný cieľ z hľadiska prínosu k rozvoju svetového poznateľného fondu:

Novinársky študijný ústav je pracoviskom základného a aplikovaného výskumu prostriedkov masovej komunikácie. Za 40 rokov výskumnej práce zhromaždil poznatky v realizovaných výskumoch a informačnej databáze, publikačnou činnosťou v teoretickom časopise *Otázky žurnalistiky* a v špeciálnych edíciách taký rozsah informácií, výskumných projektov a výstupov, ktorým sa toto pracovisko stáva aj súčasťou svetového výskumného fondu. Pracovisko pôsobí v štruktúre informačnej štruktúry CECOM a vstupuje do celosvetového projektu informačnej databázy COMNET – región Európa.

Aktívny kontakt ústavu so svetovou vedou sa bude okrem periodika a výmen publikácií zabezpečovať účasťou na konferenciách, kongresoch AIERI, Rady Európy a spoluprácou so zahraničnými bádateľskými strediskami. Túto väzbu má posilniť aj ústavom projektovaný zámer pravidelnej medzinárodnej výstavy vedeckej teoretickej produkcie (kníh a publikácií) z odboru masovej komunikácie, ktorý sa bude konať v Bratislave v štvorročných intervaloch. Výstava bude spojená s poriadaním rôznych konferencií, kolokvií, ktoré budú príležitosťou na bádateľskú spoluprácu a konfrontáciu bádateľských výsledkov.

Spoločenský cieľ – predpokladaný prínos pre konkrétnu oblasť rozvoja spoločnosti:

Výsledkami bádateľskej práce bude ústav zabezpečovať popri rozvoji samotnej vedy, jej metodológie, predovšetkým úlohy vyplývajúce z potrieb tvorby a realizácie štátnej informačnej politiky v troch základných výskumných prioritách:

- mediálna komunikácia a politický systém,
- mediálna komunikácia a ekonomický systém,
- mediálna komunikácia a sociokultúrny systém.

Tieto tri základné oblasti výskumu zahŕňujú prakticky všetky kľúčové problémy, ktoré je nevyhnutné skúmať vo vzťahoch mediálnej komunikácie a spoločnosti. Informačná štruktúra vedeckých výstupov z výskumu je prepojená s informačnou štruktúrou rozhodovacích procesov na úrovni vrcholového riadenia (Rady vlády SR pre informačnú politiku a masmédiá, Ministerstvo kultúry SR – sekcia verejných informácií). Ciele výskumu sú vyjadrením spoločenského dopytu po príspevku vedy a výskumu k riešeniu komplexných problémov rozvoja a prezentujú súlad národnej výskumnej problematiky so svetovými trendami.

Odbytová zabezpečenosť výstupov pre:

- Radu vlády SR pre informačnú politiku a masmédiá,
- Ministerstvo kultúry SR – sekcia verejných informácií,
- činnosť a pôsobenie Slovenskej informačnej agentúry (SIA),

- Združenie slovenských novinárov, Slovenský syndikát novinárov (oblasť vzdelávania a sociálnej politiky),
- oblasť odborného novinárskeho školstva (spolupráca v rámci univerzitného vzdelávania),
- oblasť marketingu Združenia vydavateľov periodickej tlače,
- potreby štátnej propagácie Ministerstva zahraničných vecí SR,
- potreby redakcií – skvalitňovanie redakčnej práce.

Zameranie vedecko-technickej politiky vo výskume mediálnej komunikácie bude vychádzať z troch základných priorít:

Z potreby odideologizovať túto vednú disciplínu a položiť ju na exaktný vedecko-výskumný základ, blízky európskemu štandardu, a to poňatím, koncepciou, ako aj pojmovým aparátom.

Vytvoriť výskumnú základňu empirického výskumu, použiteľnú pri formovaní cieľov rozvoja vedy a štátnej informačnej politiky, ako aj pri jej uskutočňovaní a realizácii výkonu štátnej správy v oblasti koordinácie utvárania a rozvoja materiálno-technických podmienok pôsobenia prostriedkov mediálnej komunikácie, pri výskume informačného trhu z hľadiska potrieb vydavateľov periodickej tlače, inzercie a reklamy.

Vytvoriť základňu na rozvoj výskumu histórie a teórie mediálnej komunikácie v súlade s procesmi integrácie, internacionalizácie vedy a vedy ako súčasť identity národnej kultúry.

Vecný obsah vedeckovýskumnej činnosti bude vychádzať zo spoločenskej objednávky Rady vlády SR pre informačnú politiku a masmédiá, Ministerstva kultúry SR, Združenia slovenských novinárov, Slovenského syndikátu novinárov, Združenia vydavateľov periodickej tlače, z potrieb rozhlasu, televízie, Slovenskej spoločnosti pre káblovú televíziu, novinárskeho školstva, reklamných agentúr a ďalších užívateľov z decíznej sféry. Pôjde o tieto okruhy problémov:

Analýza zmien systému mediálnej komunikácie:

- tvorba novej informačnej politiky v súlade s európskymi kritériami a normami a následná tvorba právnych dokumentov,
- pôsobenie prostriedkov mediálnej komunikácie a žurnalistiky v spoločnosti v nových sociologických a psychologických podmienkach pluralitnej demokracie,
- pôsobenie nových vlastníckych vzťahov a ekonomických podmienok, osobitne v tlači, v duálnych systémoch elektronických médií na postavenie novinárov, ich spôsobu tvorby a na situáciu mediálneho trhu,
- transformácia jednotlivých subsystémov tlače, verejnoprávných médií smerom k spoločenskej funkčnosti a ekonomickej samostatnosti.

Z hľadiska nových problémov mediálnej transformácie vstupujú do výskumu aj ďalšie oblasti:

- sociologický výskum publika tlače, rozhlasu a televízie pri rešpektovaní osobitostí hlavných demografických a sociálnych skupín a ich informačných potrieb ako východiska tvorby informačných systémov, typológie tlače, programových typov rozhlasu a televízie, výskumu informačného trhu pre vydavateľský marketing a stavu aktuálneho spoločenského vedomia publika tlače, rozhlasu a televízie a jeho aktivít a postojov,
- výskum vplyvu regionálnej a lokálnej komunikácie na tvorbu nových regiónov a vzťahy k miestnej samospráve,
- výskum pôsobenia nových médií s osobitným zreteľom na technickú modernizáciu informačných procesov a tvorivú prácu novinárov,

- výskum komunikátora (novinára) s prihliadnutím na špecifiká komunikačného prostredia jednotlivých systémov médií, komunikačných prostriedkov, v ktorých pracuje s dôsledkami na jeho sociálny a zdravotný status,
 - obsahové analýzy komunikačných výpovedí vo vnútornej, medzištátnej a medzinárodnej komunikácii z aspektu prezentácie záujmov a aktivít Slovenska v procesoch európskej integrácie.
- Krátkodobé úlohy budú formulované v samostatných projektoch.

Identifikácia súčasných trendov v predmetnej oblasti vo svete

Vstup Slovenska do integračných procesov Európy nie je možný bez identifikácie týchto trendov v oblasti informatizácie s trendami vo svete. Deje sa tak osobitne:

- v tvorbe novej informačnej politiky v súlade s európskymi kritériami a normami, v legislatíve zabezpečujúcej pluralitu informácií, procesy privatizácie v oblasti prostriedkov masovej komunikácie, demonopolizácie, transformácie vydavateľskej činnosti na podmienky trhovej ekonomiky, zásad podpory štátu a jeho inovácií do rozvoja informatizácie Slovenska,
- v procese európskej integrácie nastoľovaním problémov medzikultúrnej komunikácie a národnej identity masových médií,
- vo výskume vzťahov masových médií k národnej identite Slovákov v zahraničí, ich podiele na formovaní komunikačných väzieb so Slovenskom a na vytváraní obrazu Slovenska v zahraničí.

Súčasný stav v riešení problematiky v SR

Rada vlády SR pre informačnú politiku a masmédiá schválila už v roku 1990 projekt komplexného rozvoja NŠÚ a jeho dlhodobej výskumnej činnosti. Potvrdila jeho orientáciu na základný a aplikovaný výskum, poverila ústav budovaním odbornej knižnice a informačnej databázy celoslovenského dosahu, ktorá by mala slúžiť pre potreby rady vlády, Ministerstva kultúry SR, novinárskych organizácií a novinárskeho školstva. Doterajší vývoj a výsledky bádateľskej činnosti NŠÚ potvrdili správnosť tejto dlhodobej strategickej koncepcie. Výstupy z výskumu zabezpečoval ústav už na úrovni európskeho štandardu.

Zdôvodnenie potreby vlastného riešenia výskumu

Oblasť prostriedkov mediálnej komunikácie je kľúčovou problematikou informatizácie Slovenska, politického systému, pluralitnej demokracie, zabezpečovania základných občianskych slobôd, kde sú masmédiá nástrojom spoločenskej kontroly, informačného servisu občanom a výrazom, prejavom verejnej mienky.

Prostriedky mediálnej komunikácie sú súčasťou kultúry, kultúrneho univerza Slovenska. Veda o médiách sa stáva aj kultúrnou hodnotou, ktorú rozvíjajú všetky štáty rozvinutých demokracií.

Transformácia Slovenska na informačný systém Európy, na kultúrne univerzum západných demokracií a sveta vyžadujú riešiť problémy, ktoré sú pre nás špecifické a možno ich riešiť iba naším základným a aplikovaným výskumom.

Zámery a možnosti využívania medzinárodnej spolupráce pri výskumnom riešení

Po rokoch stagnácie, zámernej izolácie masmediálneho výskumu od európskych pracovísk začína ústav aktívne pôsobiť na rozvoj medzinárodnej spolupráce, kde už zaznamenáva výsledky v účasti na konferenciách a kolokviách. Sme v štádiu nadväzovania kontaktov.

Ústav nadviazal kontakty so Štrasburgom, Krakovom, s výskumnými pracoviskami v Bulharsku, na Ukrajine, v Bielorusku, Slovinsku a v Maďarsku. Západné bádateľské inštitúcie prejavujú záujem o zmeny v periodickej tlači SR, o údaje pre potreby marketingu. Zaujímajú ich aj politicko-regionálny aspekt utvárania nášho informačného systému, problematika masmediálnej legislatívy, transformácia nášho informačného systému na trhový mechanizmus, v oblasti príjmu programov satelitnej televízie, problematika národnej identity médií v medzikultúrnej výmene kultúrnych hodnôt.

Tento záujem len dokladá možnosti vzájomnej produktívnej spolupráce a potrebu rozvíjať masmediálny výskum v našich podmienkach.

Konkretizácia okruhov stratégie výskumu do roku 2005

1. Výskum procesu transformácie masmédií na Slovensku od totality k demokracii a na podmienky slovenskej štátnosti už teraz profilujú aktuálnu spoločenskú objednávku na výskum a jeho výstupy:

a) expertízne štúdie o legislatívnych procesoch:

- príprava masmediálneho (tlačového) zákona,
- zákona o rozhlasovom a televíznom vysielaní, prevádzkovaní nových médií,
- zákona o ochrane informačného trhu (antimonopolné opatrenia),
- zákona o podpore periodickej tlače;

b) spracovanie porovnávacej štúdie o rozhlasovom a televíznom vysielaní vo vybraných štátoch Európy:

– porovnávanie systémov rozdelenia vysielacieho priestoru medzi štátne, verejnoprávne, súkromné rozhlasové a televízne stanice, systém prideľovania licencií a frekvencií, systémy koordinácie zákonnej kontroly a sankcií vo využívaní vysielacieho priestoru,

– zákony, ktoré upravujú vzťahy v tejto oblasti a ich porovnanie s možnosťami ich aplikácie v našom legislatívnom a informačnom priestore (vo vzťahoch masmédií navzájom a k politickým, spoločenským subjektom);

c) spracovanie expertíz o právnom a funkčnom postavení masmédií ako verejnoprávných inštitúcií (so štátnou účasťou alebo ako akciových spoločností), riešenie ich systémového začlenenia v štruktúre subjektov z oblasti masmédií, ich vzťahov k politickej štruktúre moci a zákonodarstva, k verejnosti, k organizačným štruktúram týchto verejnoprávných inštitúcií, systémov ich financovania, systémov kontroly, programových kódexov, štatútov a pod.

2. Sociálna komunikácia v meniacej sa strednej Európe a postavenie Slovenskej republiky v tejto komunikácii predpokladá:

– spracovanie porovnateľných údajov (kvantitatívnych a kvalitatívnych) o situácii v oblasti masmédií v jednotlivých krajinách regiónu,

- postihnutie tendencií a prognóz rozvoja sociálnej komunikácie a osobitne masovej mediálnej komunikácie v stredoeurópskom regióne (štátna mediálna politika a v jej rámci mediálna situácia minorít),

- vypracovanie vhodných foriem regionálnej spolupráce,

- expertízy o štátnej informačnej politike SR do zahraničia (problematika a formy štátnej propagácie, inštitucionálne zabezpečenie),

- analýzy foriem zahraničnej pomoci o rozvoji informačných systémov štátov strednej Európy,

- expertízy o pôsobení zahraničných vysielacích staníc orientovaných na SR (Slobodná Európa, BBC a ďalšie stanice) v prezentácii idey slovenskej štátnosti, integrity a medzinárodnej spolupráce a medzikultúrnej komunikácie.

3. Nové úlohy projektuje potreba zmien politickej komunikácie (vztahu masmédií k politickému systému). Výskum sa bude orientovať na:

- zmeny v postavení masmédií a ich vzťahov k parlamentu, vláde a orgánom štátnej správy,

- masmédiá a politický systém strán a hnutí,

- masmédiá v informačných systémoch politických strán,

- straníckosť a sloboda masmédií v pluralitnej demokracii,

- výskum pôsobenia masmédií minorít z aspektu formovania ich občianskeho povedomia ako obyvateľov Slovenskej republiky na princípe spoločnej štátnej idey, komunikácie, kultúry štátotvorného národa, kultúrnej identity a minorít.

4. Analýza zmien štruktúry prostriedkov mediálnej komunikácie na Slovensku.

5. Analýza pôsobenia prostriedkov mediálnej komunikácie na publikum (zmeny v hodnotovej orientácii publika, výskum jeho informačných potrieb).

6. Výskum morálno-psychologického aspektu masovej komunikácie v prechodnom období od totality k demokracii, budovaniu demokratického štátu, ako chápu občania právo na komunikáciu, slobodu tlače vzhľadom na prekovávanie totalitného dedičstva v oblasti politických vzťahov, zmeny v štátnej ideji, ako vníma verejnosť konfrontácie politikov a novinárov, aký je vzťah verejnosti k otázke plurality názorov, tolerancie v masmédiách, ako pociťuje divák, rozhlasový poslucháč, čitateľ ohrozenie kultúrnej identity v masmédiách, osobitne v televízii a vo filmovej distribúcii, ako vníma publikum možnú deštrukciu kultúry mediálnou komunikáciou, aký je stupeň schopnosti jeho informačnej hygieny, t. j. schopnosť ubrániť sa gýču, stupídnosti reklamy alebo propagandy násilia prezentovaného v tlači, v rozhlase a na obrazovke.

7. Nové územné členenie Slovenskej republiky a zmeny v regionálnych a lokálnych médiách, formovanie nového informačného systému regiónov Slovenska.

8. Inercia v slovenských denníkoch a časopisoch ako výraz ekonomizácie informačného trhu, ale aj stretu ekonomických a mocenských záujmov v informačných tokoch.

9. Spravodajstvo v prostriedkoch masovej komunikácie a jeho recipienti (rozhlasové, televízne spravodajstvo v názoroch publika a saturácia informačných potrieb publika) z pohľadu utvárania sebavedomej aktívnej občianskej spoločnosti.

10. Národná a inonárodná kultúra v obsahovej ponuke Slovenskej televízie a Slovenského rozhlasu (trendy od roku 1990), problematika ochrany národnej identity masmédií a návrhov zákonných iniciatív.

Profesionálny a spoločenský priestor realizácie výskumnej stratégie

Ústav prechádza zložitým procesom prestavby, uspôsobovania síl a predpokladov obstať na trhu vedy a výskumu. Nachádzame sa na rázcestí, a to čo do orientácie a metód našej práce, realizácie jej výstupov, tak aj určovania bádateľských priorít. Hľadáme cestu menších krokov než skokov. V týchto prelomových časoch sme svedkami, že do výskumu už vstupujú rôzne výskumné subjekty, a to verejný sektor, kde sa radí aj NŠÚ, sektor vysokoškolský a podnikateľský. Preto treba v celoštátnom meradle urobiť kroky na radikálnu zmenu v usporiadaní výskumnej a vývojovej základne.

1. V súčasnom procese je evidentná snaha po modifikácii spôsobu koordinácie vedy z jedného centra, ale bez direktívnych metód – cez vedeckú komunitu.

2. Výskumná základňa je v procese oceňovania všetkých výskumných subjektov podľa kritérií medzinárodnej vedy a ich zamerania i zosúladenia s odborným vzdelaním.

3. Odstraňujú sa bariéry medzi základným výskumom a vývojom, prioritu nadobúda stratégia celospoločenského rozvoja.

4. Má sa zabezpečiť priemerná dynamickosť a prognostickosť nášho výskumu s prihliadnutím na vyspelé štáty.

5. Mení sa kompetencia štátnej správy v oblasti rezortného výskumu, stimulovania činnosti ústavov cez granty, financovania nevyhnutných nákladov prevádzky výskumných ústavov.

6. Definuje sa zameranie grantov vedy a výskumu. Prednostne sa orientujú na štátne projekty, na rýchlo pôsobiace činnosti, ktoré by podporili rozvojové programy. Štátne objednávky sa budú orientovať približne na 1 rok výskumnej realizácie.

7. Trh vo vzťahu k výskumu prakticky neexistuje, využívanie vedeckých poznatkov v mediálnej sfére sa iba postupne kreuje pod tlakom konkurencie a ekonomiky mediálneho trhu.

Za takýchto podmienok sa nám naša práca nepochybne bude javiť v inej škále aktuálnych problémov. Osobitne naliehavá je naša súčasná a perspektívna orientácia. Platí, že kde chýba vízia budúcnosti, pracovisko chradne. Preto sa treba zamýšľať nad víziou budúcnosti tak organizácie, ako aj bádania.

Nemožno náš program zakladať iba na úlohách okamžitej užitej či finančnej návratnosti, i keď si uvedomujeme aj významnosť tejto stránky. Mali by sme položiť dôraz na hľadanie nových možností uplatnenia našich bádání a služieb, na zvyšovanie kvality a produktivity každého výskumného pracovníka a pracovníkov servisných služieb (analýza vkladov a miera ich návratnosti).

V riadiacej činnosti treba zvážiť, čo chceme z výskumného fondu využiť, čoho sa treba vo výskume zbaviť; či to, čo vidíme dnes v našej orientácii ako nosnú, silnú stránku, nie je v skutočnosti z hľadiska perspektívy tým slabým miestom. NŠÚ sa ponúka strategická poloha Bratislavy. Treba nevyhnutne prejsť rekvalifikáciou strategického školenia každého bádateľského okruhu výskumu, ktorého jadrom bude orientácia v súčasnom stave medzinárodného výskumu v sledovaných oblastiach. Bude dôležité energicky sa zamerať na strategické otázky, na voľbu programových výskumných cieľov, na to, aká je situácia na trhu výskumu; urýchlene zhodnotiť, aká je metodologická výzbroj súčasnej vedy, ktorá umožňuje dosahovať kvalitu výstupov.

Nepochybne sem patrí starostlivá a sústavná analýza potrieb praxe, formulovania spoločenskej objednávky, aktivita vo výskumnom marketingu (rozmanitosť výskumnej ponuky). Slovom, je nevyhnutné presadiť u každého výskumného subjektu zásadu hľadania adresáta výskumu (trhu) a zahraničných partnerov (vybudovanie databázy výskumných inštitúcií, osobností vo svetovej vede s profilmi ich vedeckej práce a adresárov). Naliehavá je požiadavka aktivizácie stykov s partnermi a zahraničnými bádateľskými inštitúciami, ktoré povahou svojho výskumného programu vytvárajú prirodzený základ novej spolupráce, a túto treba dlhodobo pestovať.

Novinársky študijný ústav zo svojho hľadiska musí vyhodnotiť zmeny, ku ktorým došlo v strednej a východnej Európe a vytypovať nové šance výskumnej spolupráce. Nadviazať stabilnejšie kontakty v tomto priestore. Tento pohyb nie je v tejto exponovanej podobe zrelosti pre nové impulzy trvalý, ale čo je dôležité – otvára nové možnosti. Preto treba zhromaždiť dostupné informácie o programových výskumných orientáciách európskych a svetových pracovísk, o ich programoch, a na tomto poznaní začať myslieť strategicky. Môžeme to dokázať iba za predpokladu, že sa vo výskume sústredíme na rozhodujúce faktory, ktoré môžu náš ústav a tým aj slovenský masmediálny výskum priviesť k výskumnej prosperite. Toto možno dosiahnuť iba v informačne bohato nasýtenom, strategicky mysliacom pracovisku, vo výskumnom a databázovom útvare, s výskumníkom bohatým na tvorivú invenciu, pripraveným uplatniť svoj rozum a svoju vedeckú vybavenosť na konkurenčnom trhu výskumu.

Adresa autora: PhDr. Jozef Darmo, CSc., Národné centrum mediálnej komunikácie – Novinársky študijný ústav, Pionierska 4, 812 46 Bratislava

Mass Media Research in Slovakia

Jozef Darmo

Keywords: changes in the mass media research organization in Slovakia – priorities of the basic research – research strategy to the year 2005 in the concrete

Changes in the mass media research organization since 1996. Priorities of the basic research. The mass media research in Slovakia in confrontation with the world knowledge resources. The

mass media research in the strategy of the Slovak social development. Research priorities. Research strategy to the year 2005 in the concrete. Social and professional space to implement the research strategy.